

Datum
2024-10-29

Diarienummer
GSN-2024/752.601

Handläggare
Lina Lundberg
lina.lundberg@huddinge.se

Grundskolenämnden

Nämndinitiativ Riktlinjer för skärmtid i Huddinges skolor

Förslag till beslut

Grundskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 29 oktober 2024, som sitt svar och lämnar nämndinitiativet ”Riktlinjer för skärmtid i Huddinges skolor” utan åtgärd.

Sammanfattning

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i ett nämndinitiativ att barn- och utbildningsförvaltningen ska ta fram riktlinjer för skärmtid samt en översiktsbild över skärmanvändning i Huddinges grundskolor. Förslaget har utgångspunkt i Folkhälsomyndighetens rekommendationer för barns, ungas och föräldrars digitala medieanvändning.

Enligt skollagen har lärare ansvar för undervisningen, som ska utgå från läroplanens innehåll. Vidare har läraren i uppgift att hitta vägar och metoder för att varje enskild elev ska lyckas nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. I huvudsak är det läraren som väljer vilka verktyg som ska användas i undervisningen, och i enlighet med skollagen så är det endast rektor som kan ta ett verksamhetsövergripande beslut.

Barn- och utbildningsförvaltningen konstaterar att skollagen inte medger att grundskolenämnden reglerar skärmanvändning i de kommunala grundskolorna. Vidare bedömer förvaltningen att riktlinjer som lämnar stort tolkningsutrymme inte tillför något utöver det utrymme och det ansvar den enskilda skolan och läraren redan idag har genom föreskrifterna i skollagen. Slutligen påtalar förvaltningen hur digitala lärverktyg kan vara avgörande för att kunna erbjuda likvärdig undervisning och möta alla elevers individuella behov.

Förvaltningen rekommenderar nämnden att lämna initiativet utan åtgärd.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna har tagit fram ett nämndinitiativ med utgångspunkt från Folkhälsomyndighetens rekommendationer för barns och ungdomars skärmtid, se bilaga 1. I initiativet föreslås att nämnden ger barn- och

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram specifika riktlinjer för skärmtid i Huddinges grundskolor samt tar fram en översiktsbild över skärmanvändningen.

Folkhälsomyndighetens rekommendationer

Folkhälsomyndigheten har tagit fram rekommendationer för barns, ungas och föräldrars digitala medieanvändning. Rekommendationerna riktar sig till föräldrar, barn och unga samt till techbolag och beslutsfattare, och handlar om skärmanvändning på fritiden. Skolrelaterad skärmanvändning ingår inte i rekommendationerna (bilaga 2).

Likvärdig utbildning och beslutsmandat

I skollagens 1 kap. 3§ definieras skolans olika verktyg enligt följande:

- **Lärobok:** tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- **Läromedel:** helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art.
- **Lärverktyg:** läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.

Enligt skollagen 2 kap. 15§ har läraren ansvaret för den undervisning som hen bedriver. Undervisningen ska utgå från läroplanens innehåll och läraren har i uppgift att med hjälp av olika metoder och verktyg stötta varje enskild elev att nå så långt som möjligt i sin individuella kunskapsutveckling. Vidare är det enligt skollagen 2 kap. 9-10§§ endast rektor som kan ta verksamhetsövergripande beslut kring metoder och arbetsätt i skolan. Grundskolenämnden kan därmed inte reglera skärmanvändningen i de kommunala grundskolorna i Huddinge enligt nuvarande lagstiftning.

Förvaltningens synpunkter

Barn- och utbildningsförvaltningen konstaterar att Folkhälsomyndighetens rekommendationer inte avser lärverktyg i skola samt att endast rektor och/eller ansvarig lärare kan besluta om skärmanvändning i den enskilda skolan/klassrummet enligt skollagen. Nämndinitiativet avser dock riktlinjer, som kan utformas med ett stort mått av flexibilitet och snarare ses som rekommendationer än reglering. Folkhälsomyndighetens rekommendationer är ett försök att synliggöra och motverka negativa effekter för barn och unga av skärmanvändning, inte minst på grund av stillasittande. Lokala riktlinjer/rekommendationer för skärmanvändning i Huddinges grundskolor skulle kunna öka kännedomen hos lärare om negativa effekter av skärmanvändning och eventuellt leda till ökad eftertanke innan val av digitala lärverktyg och metoder i undervisningen. Förvaltningen bedömer emellertid att insatsen för att ta fram, sprida information om, samt förvalta sådana riktlinjer är större än den möjliga positiva effekt som de skulle kunna få. Det är rimligt att tro att majoriteten av personalen i kommunens grundskolor har tagit del av den allmänna debatten om skärmtid som förts i anslutning till publikationen av Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vidare konstaterar förvaltningen att ett alternativt sätt att under skoltid minska negativa effekter av skärmanvändning oavsett tid på dygnet är att uppmuntra till rörelse under hela skoldagen. Detta sker redan idag, till exempel genom rörelsepauser och raster under eller mellan lektioner samt rörelseaktiverande rastverksamhet.

Förvaltningen vill också understryka att digitala lärverktyg och läromedel kan vara avgörande för att kunna erbjuda alla barn likvärdiga förutsättningar att utvecklas till sin fulla potential. Ett konkret exempel är den anpassade grundskolan Lindskolans arbete med Wigitplattor, vilket belönades med utmärkelsen Guldäpplet under hösten 2024. I nomineringen till priset står bland annat att Lindskolan ”visar hur noggrant utvalda digitala verktyg är en stor pedagogisk hjälp när det gäller att bryta ner det abstrakta i lärandet.” Genom skärmar och digital teknik får Lindskolans elever förutsättningar till kommunikation och inläring som inte kan nås genom enbart analoga verktyg och metoder.

Förvaltningen anser att det är den enskilda lärarens kompetens och kännedom om varje elevs behov, såväl som kännedom om hur oavbrutet stillasittande och långvarig skärmtid kan ha negativa effekter, som bör ligga till grund för valet av lärverktyg.

Förvaltningen rekommenderar i ljuset av ovan framförda synpunkter att nämnden lämnar nämndinitiativet utan åtgärd.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Datum
2024-10-29

Diarienummer
GSN-2024/752.601

Frida Plym Forshell
Utbildningsdirektör

Christina Dolke Andersson
Avdelningschef

Bilagor

- Bilaga 1. Nämndinitiativ Riktlinjer för skärmtid i Huddinges skolor
- Bilaga 2. Folkhälsomyndighetens rekommendationer